Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Canllaw Cyllideb Derfynol Llywodraeth Cymru 2025-26

www.llyw.cymru/cyllideb-derfynol-2025-2026

Mae’r Gyllideb Derfynol hon a gyhoeddwyd ar 20 Chwefror 2025 yn cynnwys y newidiadau sydd wedi eu gwneud ers cyhoeddi’r Gyllideb Ddrafft ar 10 Rhagfyr 2024.

Mae’n cynnwys nifer o ymrwymiadau cyllid a pholisi y cytunwyd arnynt gyda Jane Dodds AS, Arweinydd Democratiaid Rhyddfrydol Cymru.

Mae’r cytundeb cyllideb rhwng Llywodraeth Cymru a Jane Dodds AS yn canolbwyntio ar flaenoriaethau ar y cyd ac yn sicrhau mwy na £100m o arian ychwanegol ar gyfer pethau fel gofal plant, trafnidiaeth ac awdurdodau lleol.

Ar 4 Mawrth 2025 cymeradwywyd y Gyllideb Derfynol gan fwyafrif yr aelodau yn Senedd Cymru.

Mae gennym gyllideb o **£26bn** ar gyfer y flwyddyn 1 Ebrill 2025 i 31 Mawrth 2026.

Mae ein cynlluniau gwario yn cyd-fynd â blaenoriaethau allweddol ein Prif Weinidog, Eluned Morgan AS.

- Iechyd da
- Swyddi a Thwf Gwyrdd
- Cyfle i bob teulu
- Cysylltu cymunedau

Gwariant fesul portfolio yr Ysgrifenyddion Cabinet	Cyllid Refeniw (£m)	% Refeniw	Cyllid Cyfalaf (£m)	% Cyfalaf	% Cyfanswm Refeniw a Chyfalaf
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	11,976	55.62	619	17.76	50.34
Tai a Llywodraeth Leol	5,483	25.47	1,269	36.41	26.99
Addysg	1,801	8.36	373	10.70	8.69
Trafnidiaeth	662	3.07	529	15.18	4.76
Newid Hinsawdd a Materion Gwledig	580	2.69	317	9.10	3.59
Yr Economi, Ynni a Chynllunio	465	2.16	344	9.87	3.23
Cyfiawnder Cymdeithasol	139	0.65	19	0.55	0.63
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	427	1.98	15	0.43	1.77
	21,533	100	3,485	100	100

*Nid yw'r tabl hwn yn cynnwys holl feysydd gwariant y llywodraeth.

Cyllid **‘Refeniw’** yw’r arian y mae Llywodraeth Cymru yn ei ddefnyddio i dalu cyflogau, rhedeg ysgolion ac ysbytai a helpu busnesau ac elusennau sy’n helpu pobl a gofalu am ein hamgylchedd.

Cyllid **‘Cyfalaf’** yw’r arian y mae Llywodraeth Cymru yn ei wario ar adeiladau, tai, ffyrdd, prosiectau ynni fel tyrbinau gwynt, ysgolion ac ysbytai newydd.

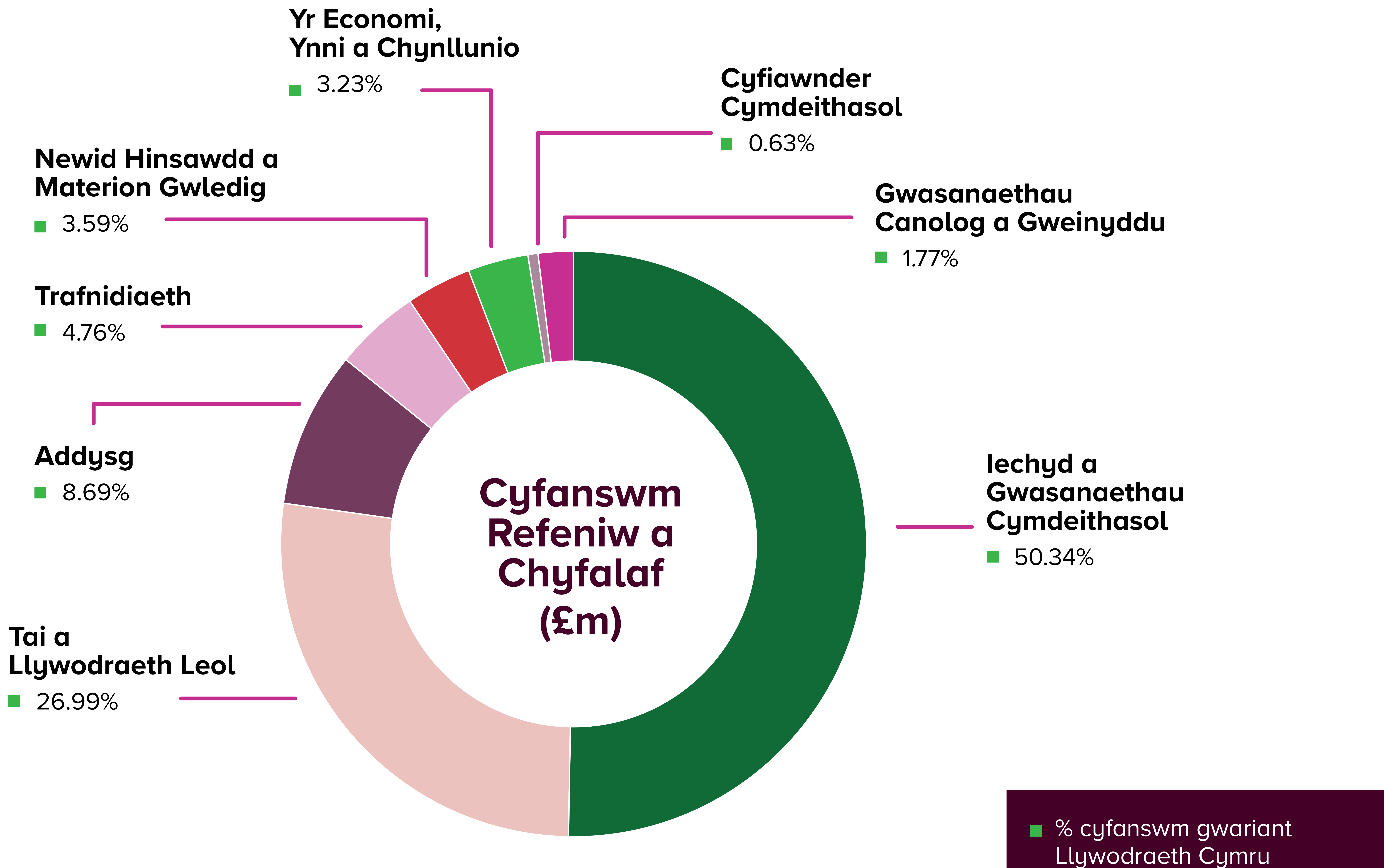
Yr Economi,
Ynni a Chynllunio
3.23%
Cyfiawnder
Cymdeithasol
0.63%
Newid Hinsawdd a
Materion Gwledig
3.59%
Gwasanaethau
Canolog a Gweinyddu
1.77%
Trafnidiaeth
4.76%
Addysg
8.69%
Cyfanswm
Refeniw a
Chyfalaf
(£m)
Iechyd a
Gwasanaethau
Cymdeithasol
50.34%
Tai a
Llywodraeth Leol
26.99%
% cyfanswm gwariant
Llywodraeth Cymru

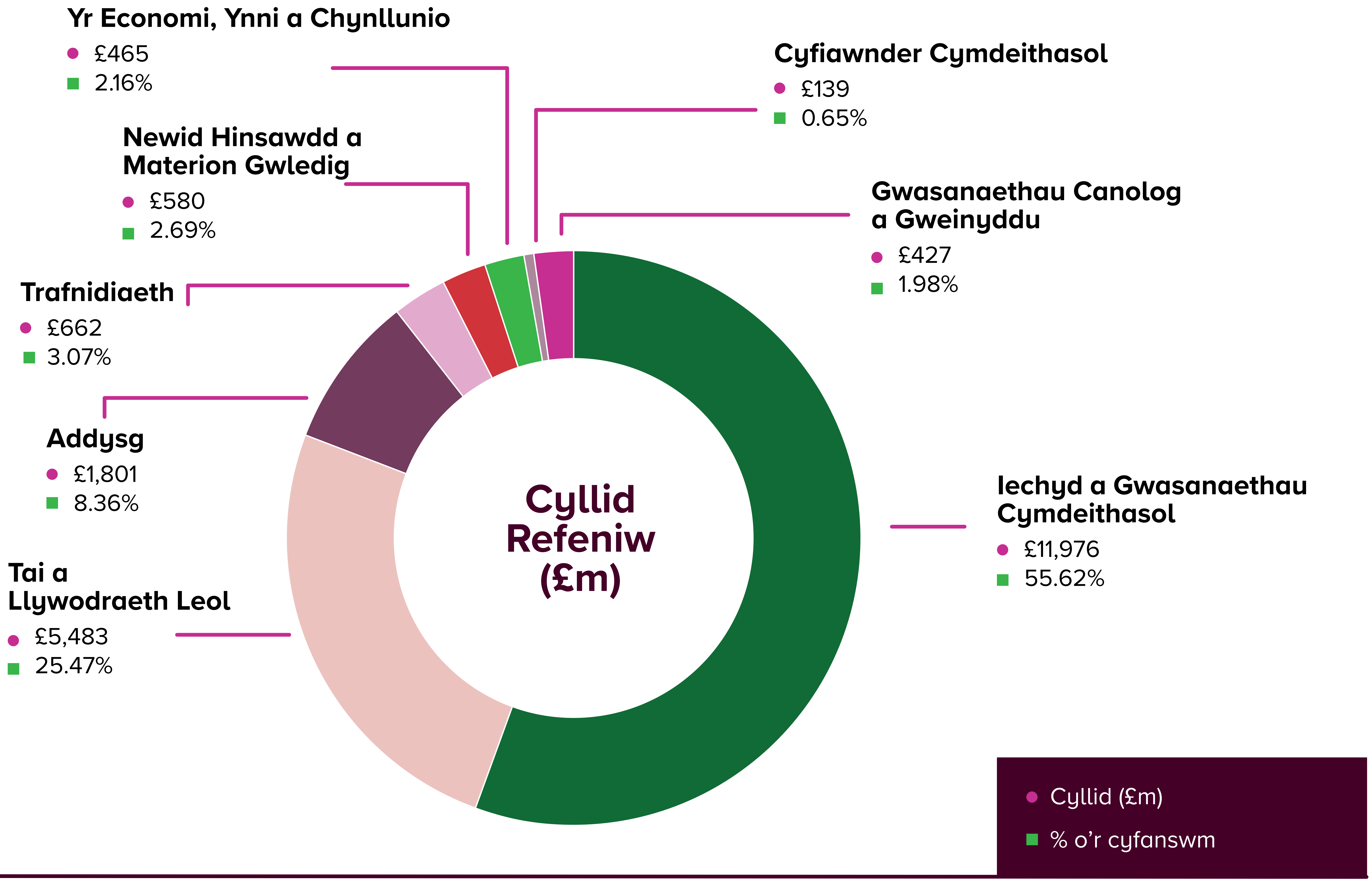

Yr Economi, Ynni a Chynllunio
£465
2.16%
Cyfiawnder Cymdeithasol
£139
0.65%
Newid Hinsawdd a Materion Gwledig
£580
2.69%
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu
£427
1.98%
Trafnidiaeth
£662
3.07%
Addysg
£1,801
8.36%
Cyllid Refeniw (£m)
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
£11,976
55.62%
Tai a Llywodraeth Leol
£5,483
25.47%
Cyllid (£m)
% o'r cyfanswm

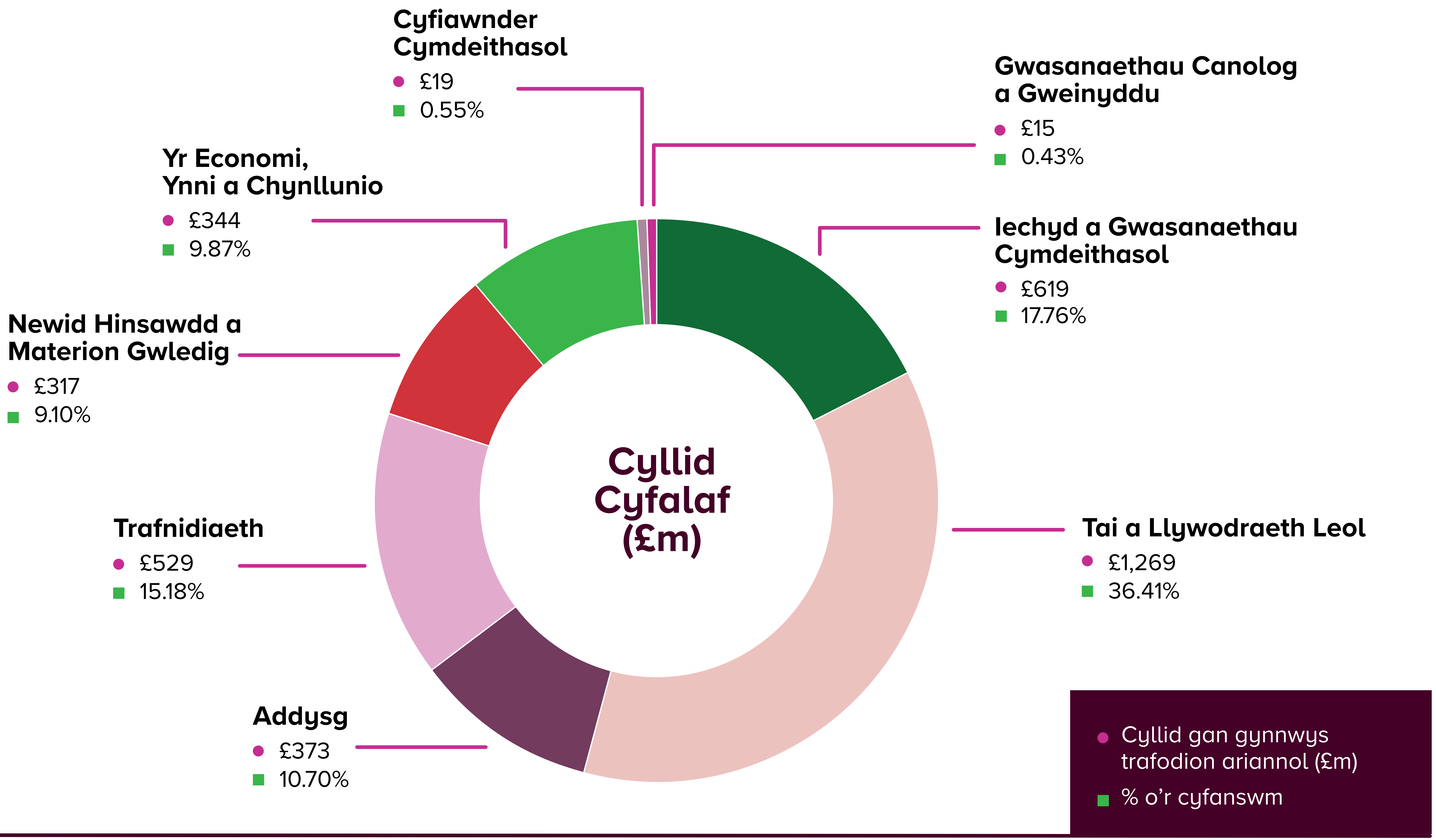
Cyfiawnder Cymdeithasol
£19
0.55%
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu
£15
0.43%
Yr Economi, Ynni a Chynllunio
£344
9.87%
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
£619
17.76%
Newid Hinsawdd a Materion Gwledig
£317
9.10%
Cyllid Cyfalaf (£m)
Trafnidiaeth
£529
15.18%
Tai a Llywodraeth Leol
£1,269
36.41%
Addysg
£373
10.70%
Cyllid gan gynnwys trafodion ariannol (£m)
% o'r cyfanswm

Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Mae dros 55% o gyllideb Llywodraeth Cymru yn cael ei wario ar iechyd a gwasanaethau cymdeithasol. Rydym yn buddsoddi £496m arall mewn Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn 2025-26, i helpu pobl i fyw bywydau annibynnol ac i leihau amseroedd aros ysbytai.

Rydym yn helpu i gefnogi awdurdodau lleol i dalu'r Cyflog Byw Gwirioneddol i weithwyr gofal. Rydym yn ehangu Ysgol Feddygol Gogledd Cymru, yn cyflwyno mwy o leoedd hyfforddi meddygol a deintyddol, yn gwella gwasanaethau ar gyfer iechyd menywod ac yn buddsoddi mewn technoleg ddigidol ar gyfer y GIG.

Byddwn yn gwario £30m yn fwy ar ofal cymdeithasol i gefnogi pobl i adael yr ysbyty yn gynt. Byddwn yn gwario £50m yn fwy ar gynyddu darpariaeth gofal plant fforddiadwy.

Cyfanswm cyllid refeniw

Cyfanswm cyllid cyfalaf

Tai a Llywodraeth Leol

Mae ein hawdurdodau lleol dan bwysau oherwydd chwyddiant uchel, biliau ynni sy'n codi'n aruthrol a chynnydd yn y galw am wasanaethau. Rydym yn rhoi arian ychwanegol iddynt i'w helpu i gadw biliau'r dreth gyngor a biliau ardrethi busnes mor isel â phosibl.

Bydd busnesau Cymru yn talu llai na'r disgwyl ar ardrethi busnes yn 2025-26, gyda chap o 1% yn lle 1.7%. Mae busnesau manwerthu, hamdden a lletygarwch yn cael 40% i ffwrdd, hyd at £110,000 y busnes.

Rydym yn darparu rhagor o gyllid i awdurdodau lleol i helpu i ddiogelu gwasanaethau cyhoeddus rheng flaen, gan gynnwys ysgolion. Rydym yn adeiladu 20,000 o gartrefi cymdeithasol i'w rhentu erbyn mis Mawrth 2026 ac yn rhoi arian yn y cynllun Cymorth i Brynu i helpu pobl i fod yn berchen ar eu cartrefi. Rydym yn buddsoddi mewn addasu cartrefi pobl fel y gall pobl hŷn a phlant ac oedolion anabl fyw yn fwy cyfforddus.

Cyfanswm cyllid refeniw

Cyfanswm cyllid cyfalaf

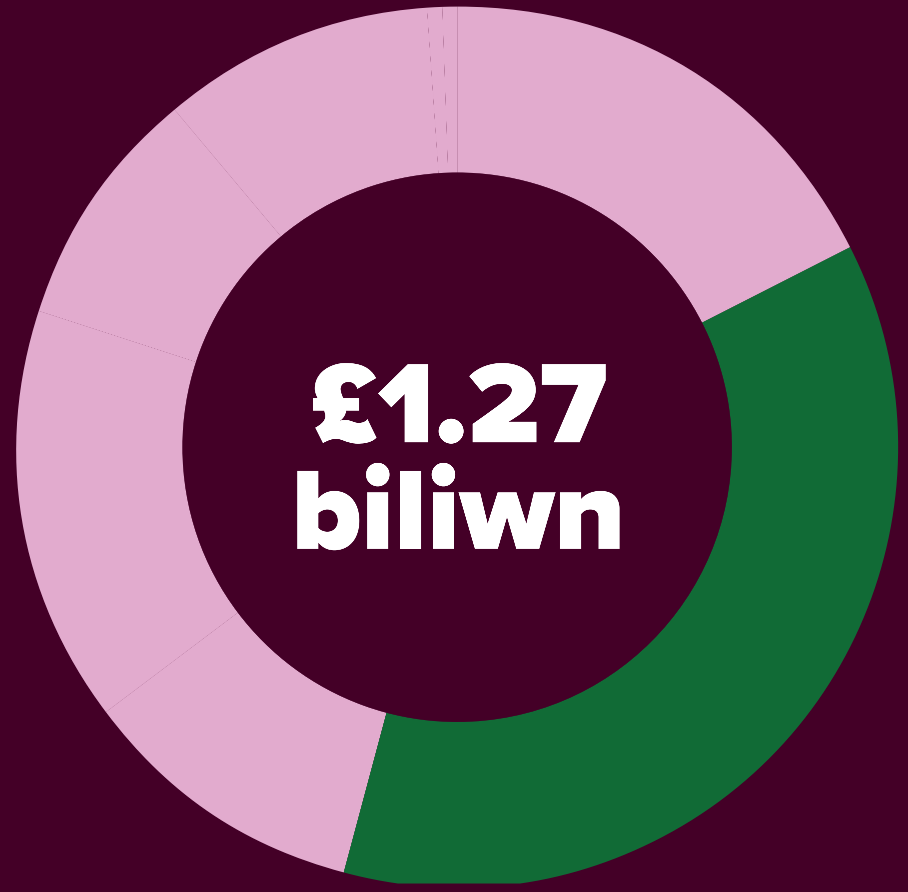

Addysg

Rydym yn buddsoddi rhagor o arian mewn ysgolion eleni i adeiladu dyfodol mwy disglair i ddisgyblion, i gynyddu eu presenoldeb a sicrhau gwell canlyniadau mewn ysgolion. Bydd cymorth ychwanegol ar gyfer hyfforddi athrawon, cwricwlwm newydd ac i blant.

Mae bwyta'n iawn yn bwysig ar gyfer dysgu, rydym yn gwario mwy i sicrhau bod prydau ysgol am ddim yn cael eu darparu i bob plentyn cynradd. Mae rhagor o arian yn cael ei ddarparu i gefnogi myfyrwyr ag anghenion dysgu ychwanegol. Bydd arian yn cael ei wario i wella adeiladau ysgolion.

Cyfanswm cyllid refeniw

Cyfanswm cyllid cyfalaf

Yr Economi, Ynni a Chynllunio

Byddwn yn helpu pobl ifanc i wella eu sgiliau, i gael swyddi a chynyddu eu cyfleoedd mewn bywyd. Bydd ein rhaglen brentisiaethau yn creu 100,000 o brentisiaethau erbyn mis Mawrth 2026. Rydym yn cefnogi ein treftadaeth a'n diwylliant gyda chyllid ychwanegol ar gyfer cyfleusterau chwaraeon ac i Cadw. Rydym yn parhau i ariannu sefydliadau sy'n cynnig gweithgareddau diwylliannol a chwaraeon i bobl.

Rydym yn rhoi rhagor o arian i brosiectau ynni adnewyddadwy i leihau allyriadau carbon cartrefi a busnesau. Bydd ein Benthyciadau Busnes Gwyrdd yn cefnogi busnesau bach a chanolig i fuddsoddi mewn bod yn fwy effeithlon o ran ynni. Rydym yn parhau i ariannu ein hymdrechion ailgylchu.

Er mwyn helpu'r economi, byddwn yn cyflymu penderfyniadau cynllunio ynghylch adeiladau newydd. Bydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn cael rhagor o arian i'w helpu i wneud penderfyniadau yn gyflymach am y defnydd o dir ac am adeiladu pethau ar y môr.

Cyfanswm cyllid refeniw

Cyfanswm cyllid cyfalaf

Newid Hinsawdd a Materion Gwledig

Yn 2019, gwnaethom ddatgan argyfwng hinsawdd. Ynghyd â'n partneriaid rydym yn cefnogi pobl a chymunedau Cymru i weithredu o ran yr argyfyngau hinsawdd a natur.

Rydym yn gweithio i atal perygl llifogydd a gwella ansawdd dŵr, a byddwn yn darparu cymorth ar gyfer adfer natur, ffermio, coedwigaeth a'r diwydiant pren.

Mae diogelu cymunedau yn flaenoriaeth ac rydym yn gwario rhagor o arian i wneud tomenni glo yn ddiogel.

Rydym yn parhau i weithio'n agos gyda'r sector amaethyddol i ddatblygu'r Cynllun Ffermio Cynaliadwy ar gyfer ein ffermwyr. Rydym yn creu Coedwig Genedlaethol Cymru.

Cyfanswm cyllid refeniw

Cyfanswm cyllid cyfalaf

Trafnidiaeth

Mae angen i’n sector trafnidiaeth gyhoeddus allu cefnogi pobl ledled Cymru a helpu i fynd i’r afael â newid hinsawdd. Rydym yn rhoi rhagor o gyllid i rwydweithiau bysiau ac yn gwella rheilffyrdd.

Rydym yn creu cronfa gwella ffyrdd i helpu i drwsio ein rhwydwaith ffyrdd a lleihau tyllau mewn ffyrdd a’u hatal rhag digwydd.

Rydym am ei gwneud hi’n haws i bobl ddewis ffyrdd o deithio sy’n gynaliadwy ac yn ecogyfeillgar. Rydym yn buddsoddi mewn rhagor o leoedd i bobl wefru ceir trydan a gwneud ein strydoedd yn fwy diogel.

Byddwn yn ariannu cynllun peilot fydd yn golygu y bydd pobl ifanc 21 oed a iau yn talu £1 ar gyfer taith unffordd ar y bws.

Cyfanswm cyllid refeniw

Cyfanswm cyllid cyfalaf

Cyfiawnder Cymdeithasol

Rydym wedi cynyddu'r cyllid ar gyfer y Gronfa Cymorth Dewisol sy'n darparu taliadau arian parod brys i'r bobl fwyaf anghenus.

Rydym yn rhoi rhagor o arian i fynd i'r afael â thlodi bwyd, tlodi plant ac yn ehangu nifer y Canolfannau Clyd i ddarparu lleoedd diogel a chynnes mewn cymunedau lleol.

Rydym yn gwario rhagor o arian i helpu i atal cam-drin domestig ac i roi cymorth a chyngor i ddioddefwyr. Rydym yn rhoi rhagor o arian i fynd i'r afael ag anghydraddoldeb a hyrwyddo hawliau dynol.

Cyfanswm cyllid refeniw

Cyfanswm cyllid cyfalaf

Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu

Mae cyllid i'r gyllideb Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu yn talu ar gyfer staff Llywodraeth Cymru, TG ac ar gyfer rhedeg adeiladau Llywodraeth Cymru.

Mae hefyd yn cynnwys cyllid i'r Gymraeg. Bydd y gyllideb ar gyfer Cymraeg 2050 yn cynyddu yn 2025-26 i'n cefnogi i gyrraedd ein targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Bydd rhywfaint o'r cyllid hwn yn mynd i gefnogi'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol a'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol.

Cyfanswm cyllid refeniw

Cyfanswm cyllid cyfalaf

Cliciwch isod er mwyn gweld holl ddogfennau'r Gyllideb Derfynol

www.llyw.cymru/**cyllideb-derfynol-2025-2026**

OGL © Hawlfraint y Goron 2025, Llywodraeth Cymru, WG51150, ISBN digidol 978-1-83715-504-0
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg